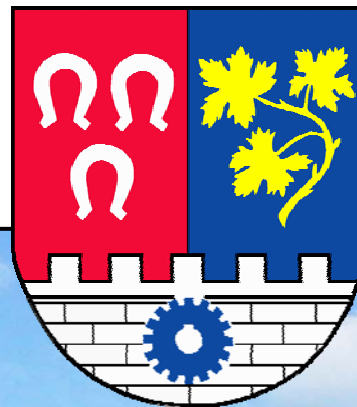

Město Hostivice

Stručně z historie

Hostivice se nachází na západním okraji Prahy v okrese Praha-západ. Současná podoba města vznikla sloučením a růstem čtyř původně samostatných vsí. Každá z těchto vsí měla zpočátku úplně jiný vývoj.

O vlastní **Hostivici** pochází první doklad z roku 1277. Obec vznikla zřejmě přesídlením obyvatel z podhradí Pražského hradu, které Přemysl Otakar II. vystěhoval při budování pražské Malé strany. V době kolonizace porůstal území Hostivice les zvaný Hostivec, který vystěhovaní měšťané přeměňovali na pole. Ves tvořilo několik dvorců pražských měšťanů a kamenný kostel sv. Jakuba. V 16. století se postupně jednotlivá hospodářství spojují do větších celků a v roce 1601 získává Hostivici krajský hejtman Florián Gothard Žďárský ze Žďáru.

První zmínka o **Litovicích** se objevuje na listině z roku 1266, kde je jmenován Řehník z Litovic. Litovice se od počátku vyvíjely jako poddanská ves závislá na majitelích tvrze. Z významnějších rodů můžeme jmenovat pány z Dražic, ke kterým patřil Řehník, pány z Jenštejna, pány ze Svinař, Chrtý ze Rtína a měšťanský rod Prunarů. Po bitvě na Bílé hoře byly Litovice zabaveny a po několika prodeích se staly kolem roku 1640 majetkem Žďárských ze Žďáru.

První zpráva o **Břvech** se tradičně udává k roku 1184, podařilo se však nově nalézt písemnou zprávu z roku 1158, podle které Břve daroval král Vladislav I. (ještě jako kníže Vladislav II.) valdsaskému klášteru. Později Břve vlastnil plaský klášter, který je počátkem 14. století prodal pražskému měšťanovi Fridrichu Bavorovi. Od konce 14. století patřily Břve měšťanskému rodu Rokycanerů, stavitelům hradu Okoře. V polovině 15. století získává ves sňatkem Oldřich Medek z Valdeka, komorník královny a purkrabí Pražského hradu. Počátkem 16. století se Břve dostávají do majetku Chrtů ze Rtína a v roce 1585 je kupuje Florián Gothard Žďárský ze Žďáru.

Jeneček se ještě na přelomu 19. a 20. století nazýval Malý Jenč. Z roku 1363 pochází zpráva, podle které chrám a špitál sv. Lazara mezi Prahou a Vyšehradem vyměnil pozemky v Jenečku za jiné zboží. Na počátku 17. století patřil Jeneček rodu Žďárských ze Žďáru.

Ve středověku se nacházely v okolí Hostivice ještě další vsi, které postupně do třicetileté války zanikly. Peterkův mlýn je vlastně poslední stavbou, která patřila k původní vsi **Hradištko** (nebo též Hradiště). První zpráva o vsi pochází z roku 1318, kdy ji vlastnil král Jan Lucemburský. Za vlády Karla IV. získal Hradištko královský dvořan Fricek, který zřejmě postavil při dvorci tvrz. První písemná zmínka o tvrzi se objevuje až roku 1404, kdy držel ves Hradištko staroměstský měšťan Jan Plaier. I další majitelé patřili mezi bohaté pražské měšťany. Na konci 15. století ji získal Jindřich z Hostivice. Ten vedl boj proti zřízení rybníka u mostku, který byl přesto po jeho smrti zřízen. V roce 1548 vlastnil Hradištko Ludvík Bezdrůžický z Kolovrat. Ves už byla skoro opuštěná, zanikla i krčma. V 17. století Hradištko zaniklo, zbyl z něj jen mlýn, který své jméno získal po mlynáři Václavu Peterkovi. Ten zde hospodařil od roku 1705.

Ves **Valov**, o které pochází první zpráva z roku 1252, zanikla pravděpodobně za husitských válek. Stávala zřejmě na poli severozápadně od Hostivice nad Jenečkem směrem k Dobrovízi, kde se říkalo „na Válovském“. Podle jiných autorů ležel Valov blízko Jenče.

Snad jižně od Hostivice stával dvůr **Nejdek**. V roce 1325 k němu patřily tři lány orných polí, rybník, kus lesa řečeného „stáj“ a jiné příslušenství. Vlastnil ho pražský měšťan Mikuláš Bavorův. Roku 1563 byl dvůr pustý a od té doby o něm nemáme zpráv.

Když kolem roku 1640 koupil Florián Gothard **Žďárský ze Žďáru** Litovice, staly se všechny naše obce součástí velkého panství. Poslední příslušník rodu Žďárských František Adam Eusebius byl bezdětný a po jeho smrti se Hostivice a Jenečka ujala hraběnka Johana Eusebia Barbora Caretto-Millesimová. Litovice a Břve připadly Anně Kateřině, hraběnce z Magni. Do roku 1702 získal naše obce hrabě Karel Jáchym Breda, který vytvořil rozsáhlé tachlovické panství.

Od Bredy koupila naše obce **Anna Marie Františka Terezie velkovévodkyně Toskánská**, které vděčí Hostivice za svůj barokní vzhled. Nechala přestavět kostel, do dnešní podoby upravila zámek, vystavěla faru a mariánský sloup a postavila špýchar a školu, dnešní dům čp. 7. Na začátku 19. století se Hostivice stala díky příbuzenským vztahům majetkem císařské rodiny.

Kolem poloviny 18. století začíná pomalý stavební rozvoj všech vsí. Dosavadní bezzemci si stavěli své domky na obecní i selské půdě v blízkosti statků, na kterých pracovali, ale i na dosud nezastavěných místech. Hostivice se rozrůstala na sever k pozdějšímu nádraží, Litovice do ulic U Rybníku a U Sádek, Jeneček do ulice Novotného a Břve do ulic Pod Rybníkem a do ulice U Obory.

Devatenácté století bylo dobou velkého rozvoje dopravy. V roce 1830 zahájila provoz koněspřežní dráha z Brusky (Dejvice) do Vejhybky (Kladno) a později do Lán. V roce 1863 byla tato trať přestavěna na parní provoz a od roku 1870 je provozována trať z Hostivice do Prahy-Smíchova. Současná nádražní budova pochází snad z roku 1871. V letech 1872–1877 byla vybudována dráha Pražsko-Duchcovská (z Rudné do Slaného) se zastávkou v Litovicích.

V druhé polovině 19. století se rozvíjí i síť silnic. Byly vybudovány silnice ze Sobína přes Břve na Hájek s odbočkou do Litovic, z Hostivice do Litovic, z Jenečka ke karlovarské silnici a od litovického nádraží k dnešnímu hřbitovu.

Na přelomu století přichází do dosud zemědělského kraje průmysl. V roce 1899 vybuďoval Antonín Staněk továrnu na výrobu šroubů a nýtů. Od roku 1930 vyráběl v této továrně František Zicha parní a vodovodní armatury. Od roku 1954 zde běžela výroba převodovek Praga a nyní objekt vlastní společnost Jaga. Ve dvacátých letech vzniká mezi nádražím a současným hostivickým hřbitovem Kropáčkova hřebíkárna, ve které koncem 30. let začal Jan Zadák vyrábět podlahové krytiny. Dnes se v tomto areálu prodává stavební materiál. Od října 1935 do května 1997 pracovala mlékárna v části bývalé zámecké zahrady. V Litovicích postavil Ing. Havel továrnu na výrobu stavebního materiálu „lindbetonu“. Objekt dnes slouží Strojní a traktorové stanici.

V prvních letech **20. století** se hostivická zástavba rozšířila až k nádraží. Před rokem 1914 vystavěla armáda kasárna v dnešní Jiráskově ulici. U cesty mezi Hostivicí a Kněževesí stály již dříve vojenské prachárny, nyní zbořené.

Velký stavební rozvoj našich obcí nastal po první světové válce. Mezi Litovicemi a Hostivicí vyrostla nová čtvrť, která propojila obě obce. Na východě Hostivice vznikla čtvrť zvaná Nouzov a v dnešní Jiráskově ulici vybuďovali Sokolové v roce 1922 sokolovnu. Stavělo se i za školou a mezi

Jenečkem a karlovarskou silnicí. Ve 20. letech byl postaven Dělnický dům. Vedle sokolovny to byl jediný velký sál v celé Hostivici. V červnu 1994 vyhořel. V roce 1932 přibyla na mapě Hostivice nová čtvrť – **Palouky**. Vznikla při spekulacích s pozemky v blízkosti letiště a předpokládaného velkého rybníka na Litovickém potoce.

Ve 40. a 50. letech 20. století se rozvoj výstavby zpomalil. Později vzniklo družstevní sídliště Na Pískách a rodinné domy vyrostly mezi ulicemi Ke Stromečkům a Břevská, na poli V Čekale i jinde. Vedle bývalého hostivického hřbitova vznikl areál mateřské školy a fotbalový stadion. Na místě bývalého hostince U Českého lva na Husově náměstí bylo postaveno nové nákupní středisko. Nová velká vlna výstavby přišla po roce 1989 a trvá dosud.

Hostivice na mapě 2. vojenského mapování z let 1839–1840
(převzato z <http://oldmaps.geolab.cz>)

Během 19. a 20. století se měnilo i **správní uspořádání našich obcí**. V roce 1849 se spojily samostatné obce Litovice, Břve a Jeneček do společné obce s jediným vedením a 1. ledna 1950 vznikla z Hostivice a Litovic jediná obec. K 700. výročí byla Hostivice s platností od 1. ledna 1978 povýšena na město.